Legyen az adott k kör középpontja O, sugara r, az adott belső pont A, a két félegyenes e és f. Nyilvánvaló, hogy a keresett körök csak az e, f közti, 180°-nál kisebb szögtartományban lehetnek; egy-egy kör várható k-n belül és kívül. Legyen k-nak a szögtartományban levő íve i.

Feladatunkat ismert szerkesztési feladatra vezetjük vissza a körzsugorítás módszerével. Érintse az O_1 közepű, r_1 sugarú k_1 kör e-t és f-et, valamint k-t kívülről, rendre az E_1, F_1, T_1 pontban. Hosszabbítsuk meg k_1 minden sugarát kifelé r-rel, így a végpontok az O_1 közepű, r_1+r sugarú k_1' körön lesznek, az O_1T_1 sugár meghosszabbításának végpontja éppen O-ban lesz.

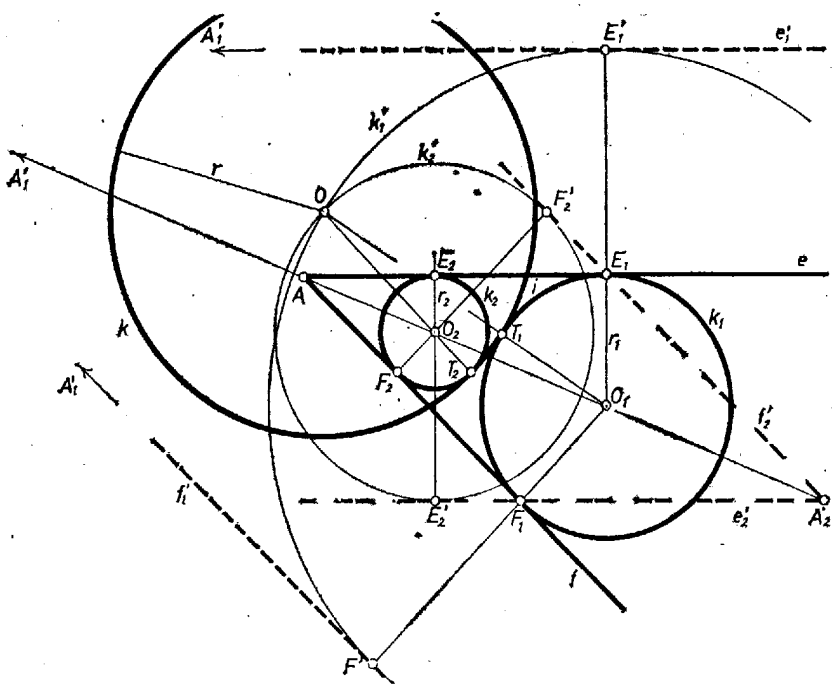

k_1'-nek az O_1E_1, O_1F_1 sugár meghosszabbításán levő E_1', F_1' pontbeli e_1', ill. f_1' érintője párhuzamos e-vel, ill. f-fel, előállítható belőle rá merőleges, r hosszúságú olyan eltolással, mely i-t növeli.

Eszerint elég azt a k_1' kört megszerkesztenünk, mely érinti e_1'-t, f_1'-t, átmegy O-n, és sugara nagyobb r-nél. (O mindenesetre az eltolt félegyenesek között lesz, mert e-től és f-től – ill. meghosszabbításuktól – való távolsága az adatok szerint kisebb r-nél.) k_1' szerkesztésének hasonlósági transzformációval való megoldása megtalálható a tankönyvben;[1] ezt előállítva k_1 a vele koncentrikus, r-rel kisebb sugarú kör.

Legyen másrészt feladatunknak a k-t belülről érintő megoldása az O_2 közepű $r_2(<r)$ sugarú k_2 kör, az érintkezési pontok rendre E_2, F_2, T_2. Mérjük föl r-et k_2 minden pontjából kiindulva O_2 irányában, a végpontok az O_2 középpontú, $r-r_2$ sugarú k_2' körön lesznek, és a T_2-höz tartozó végpont O. Legyenek az E_2, F_2 pontokhoz tartozó végpontok E_2', F_2' és a bennük k_2'-höz húzott érintők e_2', f_2', ekkor k_2' az e_2', f_2' egyeneseket érintő, O-n átmenő és r-nél kisebb sugarú kör, k_2 pedig ezzel koncentrikus.

Amennyiben e, f szimmetrikusak az OA egyenesre vagy ha még A azonos is O-val, a szerkesztés egyszerűsödik.

Megjegyzés. A szerkesztés végrehajtásában f eltolását megtakaríthatjuk, hiszen pl. az e_1', és f_1' egyenesek A_1' metszéspontját meghatározza e_1' és az e, f félegyenesek AA_1' szögfelezője, amit az idézett szerkesztés segédkörének felvétele céljára úgyis meg kell rajzolnunk.

Kovalszky Róbert (Budapest, Landler J. Gimn.)

[1] *Horvay Katalin-Pálmay Lóránt:* Matematika a gimnáziumok és szakközépiskolák II. o. számára, Tankönyvkiadó, Budapest, 1967. 82. o.